

Lokalieji multiplikatyviųjų funkcijų skirstiniai

Rimantas SKRABUTĖNAS (VPU)

el. paštas: algebra@vpu.lt

1995 m. E. Manstavičiaus iniciatyva Lietuvoje buvo pradėti tyrimai, kurių objektu tapo aritmetinės funkcijos, apibrėžtos kitokiame nei natūraliųjų skaičių, vadinamajame „aritmetiniame“ pusgrypyje G . Šios tematikos pradininku laikytinas Pietų Afrikos matematikas J. Knopfmacheris, savo [1] monografijoje apibrėžęs specialias („aritmetines“) pusgrupes G ir suformulavęs keletą klausimų–problemų (*Open Questions*), kurias spręsti paragino atitinkamų sričių specialistus. Tie klausimai–problemos ir paskatino naują tikimybinės skaičių teorijos tyrinėjimų ir rezultatų bangą. Susidomėjęs šia tematika, šio straipsnio autorius irgi gavo keletą rezultatų (žr., pvz., [6], [7], [8]), parodžiusių, kad klasikinės tikimybinės skaičių teorijos faktai pusgrupėje G yra netrivialiai interpretuojami. Atskiru atveju, įrodinėjant ribines *lokaliąsias* teoremas, be kita ko, išryškėja ir kai kurie originalūs, natūraliųjų skaičių pusgrupei nebūdingi aspektai.

Šiame straipsnyje autorius tęsia aritmetinių *multiplikatyviųjų* funkcijų, apibrėžtų pusgrupėje G lokaliųjų ribinių skirstinių tyrimus: praplečiant straipsnyje [8] gautos ribinės teoremos multiplikatyviosioms funkcijoms galiojimo zoną, čia gautas pagrindinio nario asimptotinis skleidinys bei liekamojo nario įvertis.

Pagal apibrėžimą, *aritmetinė pusgrupė* G yra laisvoji komutatyvi pusgrupė (su vienetiniu elementu 1), kurią generuoja skaiti pirminių elementų p aibė P . Aibėje G yra apibrėžta pilnai adityvi *laipsnio funkcija* $\delta : G \rightarrow N \cup \{0\}$ tokia, kad, su kiekvienu $p \in P$, $\delta(p) \geq 1$ ir, be to, galioja tokia *aksioma*.

Aksioma. Egzistuoja tokios konstantos $A > 0$, $q > 1$ ir $0 \leq \nu < 1$, kad

$$G(n) := \#\{a \in G; \delta(a) = n\} = Aq^n + O(q^{\nu n}).$$

Apibrėžus Riemman'o dzeta funkcijos analogą, buvo įrodytas asimptotinis pirminių pusgrupės G elementų pasiskirstymo dėsnis. E. Manstavičius, kartu su bendraautoriais (žr. [2]) pastebėjo, kad šiuo atveju

$$\pi(k) := \#\{p \in G; \delta(p) = k\} = \frac{q^k}{k} (1 - I(G)(-1)^k) + O(q^{c_0 k}).$$

Čia $\max\{1/2, \nu\} < c_0 < 1$, o simboliu $I(G)$ pažymėtas išskirtinio nulio indikatorius.

Apibrėšime tiriamųjų multiplikatyviųjų funkcijų klasę $M(G)$ ir priminsime svarbiausius iš [8] straipsnyje įvestų žymenų.

Apibrėžimas. Sakysime, kad multiplikatyvioji funkcija $g : G \rightarrow R$ priklauso klasei $M(G)$, jei su visais galimais $\nu \in R$ yra tenkinamos sąlygos

$$\sum_{\substack{p \in P, \delta(p)=l \\ g(p)=\nu}} 1 = \pi(l)(\lambda_\nu + \varrho_\nu(l)), \quad \nu \in R, l \geq 1. \quad (1)$$

Čia $\lambda_\nu \in [0, 1]$ – konstantos, o $\varrho_\nu(l)$ – liekamieji nariai. Be to, $\varrho_\nu(l) := C_\nu(l)l^{-\alpha}$ su konstanta $\alpha > 0$ ir (tolygiai su visais $l \geq 1$)

$$\sum_\nu |C_\nu(l)| < \infty.$$

Toliau visur: $k = 0, 1$; $\lambda := \sqrt{\log n}$;

$$\chi_k := \chi_k(t) = \sum_{\nu, \nu \neq 0} \lambda_\nu |\nu|^{it} \operatorname{sgn}^k \nu; \quad E_{kj} := \sum_{\nu, \nu \neq 0} \lambda_\nu \operatorname{sgn}^k \nu \log^j |\nu|;$$

$$\gamma_k = \sum_{\nu, \nu \neq 0} \lambda_\nu \operatorname{sgn}^k \nu; \quad \sigma_k^2 = \sum_{\nu, \nu \neq 0} \lambda_\nu \operatorname{sgn}^k \nu \log^2 |\nu|;$$

$$y_k = \frac{\log |m| - E_{k1} \lambda^2}{\lambda}; \quad \eta_k(t) = \sum_{\nu, \nu \neq 0} \lambda_\nu \operatorname{sgn}^k \nu \cos(t \log |\nu|);$$

$$A_1 := \frac{1}{A} \prod_{p \in P} \left(1 - \frac{1}{\|p\|}\right)^{-1} \left(1 - \frac{(-1)^{\delta(p)}}{\|p\|}\right)^{-1}.$$

Skaičiai t_0 ir τ_0 yra lygčių $\eta_0(t) = \gamma_0$ ir $\eta_1(\tau) = -\gamma_1$ sprendiniai iš intervalo $(-\pi, \pi]$.

Darbe [8] yra įrodyta lokaloji ribinė teorema klasės $M(G)$ multiplikatyviosioms funkcijoms. Į pagrindinio nario išraišką įeinanti standartinio normaliojo skirstinio tankio funkcija φ , kaip ir adityviųjų funkcijų atveju [4], labai apriboja teoremos galiojimo zoną, nors, kaip matysime, atitinkamų Mellin'o charakteristinių transformacijų įverčiai leidžia gauti ir žymiai tikslesnę teoremą, atitinkančią autoriaus [5] darbe gautus rezultatus. Suformuluosime ją.

Teorema. Tarkime, $g \in M(G)$, $\sigma_0^2 > 0$ ir $\ln |g(a)|$ su visais $a \in G$ tokiais, kad $g(a) \neq 0$, įgyja tik sveikąsias reikšmes. Tarkime, be to, kad egzistuoja $r \in N$, su kuriuo eilutės

$$\begin{aligned} & \sum_{\nu, \nu \neq 0} |\log |\nu||^{r+2} \lambda_\nu, \quad \sum_{p, j \geq 2, g(p^j) \neq 0} |\log |g(p^j)||^r q^{-j\delta(p)}, \\ & \sum_{\nu, \nu \neq 0} |\log |\nu||^r |C_\nu(l)| \end{aligned} \quad (2)$$

konverguoja (pastaroji tolygiai su visais $l \geq 1$). Tada su kiekvienu $m \neq 0$, kai $n \rightarrow \infty$, yra teisinga asimptotinė formulė

$$\nu_n(m) := \frac{1}{Aq^n} \#\{a \in G; \delta(a) = n, g(a) = m\}$$

$$= O(n^{-\alpha} \log n) + \sum_{k=0}^1 \frac{\operatorname{sgn}^k m}{2n^{1-\gamma_0}} \left(\sum_{t_0} e^{-it_0 \log |m|} \sum_{j=0}^{r-1} \frac{P_{kj}(-\varphi, t_0)}{(\sigma_0 \lambda)^{j+1}} \right. \\ \left. + (-1)^n I(G) A A_1 \sum_{\tau_0} e^{-i\tau_0 \log |m|} \sum_{j=0}^{r-1} \frac{Q_{kj}(-\varphi, \tau_0)}{(\sigma_0 \lambda)^{j+1}} + O\left(\frac{1}{\lambda^{r+1}}\right) \right).$$

Čia $P_{kj}(u, t_0)$ ir $Q_{kj}(u, \tau_0)$ yra tam tikri polinamai nuo u , kurių laipsnis neviršija $3j$, o koeficientai priklauso tik nuo funkcijos g ir skaičių t_0, τ_0 . $P_{kj}(-\varphi, t_0)$ ir $Q_{kj}(-\varphi, \tau_0)$ gaunami iš $P_{kj}(u, t_0)$ ir $Q_{kj}(u, \tau_0)$ pakeičiant laipsnius u^l dydžiais $\varphi^{(l)}(-\frac{\gamma_0}{\sigma_0})$.

Irodymas. Kaip ir [4], [6], [7], [8] straipsniuose, įrodymas grindžiamas [3] darbe įrodyta teorema apie multiplikatyviųjų funkcijų, apibrėžtų pusgruopėje G , reikšmių sumavimą. Jei multiplikatyvioji funkcija $g(a) \in M(G)$, tai funkcijos $f_k(a, t) := |g(a)|^{it} \operatorname{sgn}^k g(a)$ irgi yra multiplikatyvios ir tenkina 1 teoremos iš [3] sąlygas, todėl:

$$\frac{1}{Aq^n} \sum_{\delta(a)=n} f_k(a, t) = \frac{(An)^{\chi_k-1}}{\Gamma(\chi_k)} \prod_{p \in P} \left(1 - \frac{1}{\|p\|}\right)^{\chi_k} \sum_{j=0}^{\infty} \frac{f_k(p^j, t)}{\|p\|^j} \\ + I(G) \frac{(-1)^n A_1^{\chi_k} n^{-\chi_k-1}}{A\Gamma(-\chi_k)} \prod_{p \in P} \left(1 - \frac{(-1)^{\delta(p)}}{\|p\|}\right)^{\chi_k} \\ \times \sum_{j=0}^{\infty} \frac{(-1)^{j\delta(p)} f_k(p^j, t)}{\|p\|^j} + O(n^{-\alpha} \log n) \\ := \frac{(An)^{\chi_k-1}}{\Gamma(\chi_k)} h_{k1}(t) + I(G) \frac{(-1)^n A_1^{\chi_k} n^{-\chi_k-1}}{A\Gamma(-\chi_k)} h_{k2}(t) \\ + O(n^{-\alpha} \log n) \quad (3)$$

Tolesni žingsniai remiasi (3) formule, tapatybe

$$\nu_n(m) = \frac{1}{4\pi Aq^n} \sum_k \operatorname{sgn}^k m \int_{-\pi}^{\pi} e^{it \log |m|} \sum_{\delta(a)=n} f_k(a, t) dt \quad (4)$$

bei [5], [6] ir [8] darbų idėjomis. Suskaidę intervalą $(-\pi, \pi)$ į dalinius intervalus pagal lygčių $\eta_0(t) = \gamma_0$ ir $\eta_1(\tau) = -\gamma_1$ sprendinius t_0 ir τ_0 ir atlikę kintamųjų pakeitimus $t \rightarrow t + t_0$, $\tau \rightarrow \tau_0$, iš (3) ir (4) gausime:

$$\nu_n(m) = \sum_k \operatorname{sgn}^k m J_{kj} + O(n^{-\alpha} \log n), \quad j = 1, 2. \quad (5)$$

Čia

$$J_{k1} := \sum_{t_0} J_{k1}(t_0); \quad J_{k2} := \sum_{\tau_0} J_{k2}(\tau_0);$$

$$J_{k1}(t_0) = \frac{e^{-it_0 \log |m|}}{4\pi n^{\lambda_0}} \int_{D_0(0)} L_{k1}(t + t_0) \exp \{ \lambda^2 \mu_{k1}(t) - it y_k \lambda \} dt;$$

$$J_{k2}(\tau_0) = I(G) \frac{(-1)^n e^{-i\tau_0 \log |m|}}{4\pi A n^{\lambda_0}} \int_{D_1(0)} L_{k2}(\tau + \tau_0) \exp \{ \lambda^2 \mu_{k1}(\tau) - i\tau y_k \lambda \} d\tau.$$

Simboliais $D_k(0)$, $k = 0, 1$ žymime nulinio taško aplinkas, į kurias transformuojasi taškų t_0 ir τ_0 generuoti atitinkami intervalai. Kiti žymenys irgi įprasti:

$$L_{k1}(t) := \frac{(An)^{\chi_k(t)-1}}{\Gamma(\chi_k(t))} h_{k1}(t), \quad L_{k2}(\tau) := \frac{(An)^{\chi_k(\tau)}}{\Gamma(-\chi_k(\tau))} h_{k2}(\tau),$$

$$\mu_{k1} := \chi_k(u) - \gamma_0 - itE_{k1}, \quad \mu_{k2} := -\chi_k(u) - \gamma_0 - itE_{k1}.$$

Be to, pastarosiose integralų J_{k1} ir J_{k2} išraiškose atsižvelgta į tai, kad

$$\lambda^2 \mu_{k1}(t + t_0) - i(t + t_0)y_k \lambda = \lambda^2 \mu_{k1}(t) - it y_k \lambda - it_0 \ln |m|,$$

$$\lambda^2 \mu_{k2}(\tau + \tau_0) - i(\tau + \tau_0)y_k \lambda = \lambda^2 \mu_{k1}(\tau) - i\tau y_k \lambda - i\tau_0 \ln |m|.$$

Pastebėsime, kad iš funkcijų $\eta_k(u)$ tolydumo ir taškų t_0, τ_0 izoliuotumo išplaukia: kai $\eta_1(t_0) \neq \gamma_0$ arba $\eta_1(\tau_0) \neq -\gamma_0$, tai atitinkamoje aplinkoje $D_k(0)$

$$\sup_{u \in D_k(0)} \eta_1(u) = -\gamma_2 < 0, \tag{6}$$

nes tokiu atveju egzistuoja bent viena reikšmė ν tokia, kad, kai $u = t_0$ ar $u = \tau_0$, tai $\lambda_\nu > 0$ ir $\cos(u \ln |\nu|) \operatorname{sgn} \nu < 1$.

Savybė (6) leidžia gauti įverčius

$$J_{11} = O(n^{-\gamma_2 - \gamma_0}) \quad \text{ir} \quad J_{12} = O(n^{-\gamma_2 - \gamma_0}). \tag{7}$$

Kita vertus, pakankamai mažiems u ($|u| \leq c$), iš skleidinio

$$\exp \{ \lambda^2 \mu_{k1}(u) \} = \exp \left\{ \lambda^2 \left(\gamma_k - \gamma_0 - \frac{u^2 \sigma_k^2}{2} + O(|u|^3) \right) \right\},$$

išplaukia, kad atveju $\gamma_1 < \gamma_0$ irgi galioja įvertis (7) su $\gamma_2 = -(\gamma_0 - \gamma_1)$.

Pagaliau, kai $t \in D_k(0)$, bet $|t| \geq c$, tai (5) formulėje integralų $J_{k1}(t_0)$ ir $J_{k2}(\tau_0)$ dalis irgi įvertiname trivialiai, kadangi tolydinė uždaramė intervale funkcija $\eta_1(t) - \gamma_0$ įgyja jame savo maksimalią (neigiama) reikšmę.

Todėl toliau netrivialiu laikysime tik atvejį $\gamma_1 = \gamma_0$. Tada savo ruožtu

$$\chi_1(u) = \chi_0(u), \quad E_{11} = E_{01}, \quad y_1 = y_0, \quad \sigma_1 = \sigma_0.$$

Tad tolesniam integralų skaičiavimui intervalus $D_k(0)$ suskirstysime į tris nepersikertančius poaibius: $I_k(\varepsilon) := \{u \mid |u| < \varepsilon\}$, $I_k(\varepsilon, c) := \{u \mid \varepsilon \leq |u| < c\}$ ir $I_k(c) := D_k(0) \setminus (I_k(\varepsilon) \cup I_k(\varepsilon, c))$. Kai $u \in I_k(0)$, tai, kaip minėta, integralus įvertiname trivialiai. Jei c – pakankamai maža fiksuota konstanta, tai integralus galime užrašyti pavidalu

$$J_{k1}(t_0) := \frac{e^{-it_0 \log |m|}}{4\pi n \lambda_0} \int_{-\varepsilon}^{\varepsilon} L_{k1}(t + t_0) \exp \{ \lambda^2 \mu_{k1}(t) - it y_k \lambda \} dt + O(\lambda^{-r-1}), \quad (8)$$

$$J_{k2}(\tau_0) := I(G) \frac{(-1)^n e^{-i\tau_0 \log |m|}}{4\pi A n \lambda_0} \int_{-\varepsilon}^{\varepsilon} L_{k2}(\tau + \tau_0) \exp \{ \lambda^2 \mu_{k1}(\tau) - i\tau y_k \lambda \} d\tau + O(\lambda^{-r-1}). \quad (9)$$

Iš tikrųjų, kadangi $\sigma_0^2 > 0$, o $u \in I(\varepsilon, c)$, tai, pasinaudoję (2) sąlyga, turime

$$\exp \{ \mu_{k1}(iu) \lambda^2 \} = \exp \left\{ \left(-\frac{u^2}{2} \sigma_0^2 + O(|u|^3) \right) \lambda^2 \right\} = O(\exp \{ -\gamma_3 u^2 \lambda^2 \}) \quad (10)$$

su teigiama konstanta $\gamma_3 := \gamma_3(c) > 0$, kai tik $|u| < c := \frac{\sigma_0^2}{2|E_{k3}|}$. Todėl iš (10) išverčio, kai $|u| \geq \varepsilon$, parinkę $\varepsilon := \sqrt{\frac{r+1}{\gamma_3}} \lambda^{-1} \sqrt{\log \lambda}$ ir gauname (8), (9), kadangi funkcijos $L_{k1}(t + t_0)$ ir $L_{k1}(\tau + \tau_0)$ yra tolygiai aprėžtos.

Tolesni skaičiavimai yra analogiški tiems, kurie atlikti [5], [6], [8] straipsniuose. Išnaudodami gama funkcijos analizines savybes, klasės $M(G)$ apibrėžimą bei sąlygą (2), pakankamai mažoje nulinio aplinkoje $I_\varepsilon(0) := \{u \in \mathcal{R} \mid |u| < \varepsilon\}$ galime gauti pointegralinių funkcijų asimptotinius skleidinius (*it*) ar (*i\tau*) laipsniais. Iš tikrųjų pirmiausia iš (2) sąlygos išplaukia, kad su visais $u \in D_\varepsilon$.

$$\chi_k(u) = \sum_{j=0}^{r+1} \chi_{kj}(iu)^j + O(|u|^{r+2}).$$

Todėl

$$\log \Gamma(\chi_1(u)) = \sum_{j=0}^{r-1} \gamma_j(iu)^j + O(|u|^r).$$

Panaudoję (2), kaip ir [5], [6] darbuose, gauname funkcijų $\log L_{k1}(t + t_0)$ bei $\log L_{k2}(\tau + \tau_0)$ skleidinius (žr. [6], 1 lema):

$$\log L_{k1}(t + t_0) = \sum_{j=0}^{r-1} \beta_{k1,j}(t_0)(it)^j + O(|t|^r),$$

$$\log L_{k2}(\tau + \tau_0) = \sum_{j=0}^{r-1} \beta_{k2,j}(\tau_0)(i\tau)^j + O(|\tau|^r).$$

Dabar pažymėję

$$\Phi_{kj}(iu) := \lambda^2 \mu_{k1} \left(\frac{iu}{\lambda} \right) + \frac{(u\sigma_0)^2}{2} + \log L_{kj} \left(\frac{u}{\lambda} + u_0 \right),$$

standartiniu būdu gauname, kad

$$\begin{aligned} \exp \{ \Phi_{k1}(it) \} &= \sum_{j=0}^{r-1} \frac{P_{kj}(it, t_0)}{(\sigma_0 \lambda)^j} O \left(\frac{|t|^r}{\lambda^r} (1+t^2)^r \exp \left\{ \frac{(t\sigma_0)^2}{4} \right\} \right), \\ \exp \{ \Phi_{k2}(i\tau) \} &= \sum_{j=0}^{r-1} \frac{Q_{kj}(i\tau, \tau_0)}{(\sigma_0 \lambda)^j} O \left(\frac{|\tau|^r}{\lambda^r} (1+\tau^2)^r \exp \left\{ \frac{(\tau\sigma_0)^2}{4} \right\} \right), \end{aligned}$$

kai atitinkamai $t \in I_k(\varepsilon)$ arba $\tau \in I_k(\varepsilon)$. Polinomai P_{kj} ir Q_{kj} , $j = 0, 1, 2, \dots, r-1$, apibrėžiami kaip koeficientai prie $\left(\frac{x}{\lambda}\right)^j$ funkcijų

$$\begin{aligned} \exp \{ U_{kj}(x) \}; \quad U(x) &:= \sum_{s=1}^{r-1} \frac{E_{ks}}{(s+2)!} \left(\frac{x}{\lambda} \right)^s (iu)^{s+2} \\ &+ \sum_{s=0}^{r-1} \beta_{ks} \left(\frac{ix}{\lambda} \right)^s + O \left(\left| \frac{ux}{\lambda} \right|^r \right) \end{aligned}$$

skleidiniuose x laipsniais. Pasinaudoję formule

$$\frac{1}{2\pi} \int_{-\infty}^{\infty} (iu)^j \exp \left\{ -\frac{1}{2}u^2 - iu \frac{y_0}{\sigma_0} \right\} du = \varphi^{(j)} \left(-\frac{y_0}{\sigma_0} \right)$$

ir standartiniais įverčiais, užbaigiame teoremos įrodymą.

Atskiru atveju

$$\begin{aligned} &\sum_{t_0} e^{it_0 m} P_{k0}(-\varphi, t_0) + (-1)^n I(G) q(AZ'(-q^{-1})) \sum_{\tau_0} e^{-i\tau_0 m} Q_{k0}(-\varphi, \tau) \\ &= \varphi \left(\frac{y_0}{\sigma_0} \right) H_k(k, G). \end{aligned}$$

Čia:

$$\begin{aligned} H_k(g, G) &:= A^{-\lambda_0} H_1(f_k) + (-1)^n \frac{I(G)}{A} A_1^{-\gamma_0} H_2(f_k); \\ H_1(f_k) &= \frac{1}{\Gamma(\gamma_0)} \sum_{t_0} e^{-it_0 \ln |m|} \prod_{p \in P} \left(1 - \frac{1}{\|p\|} \right)^{\gamma_0} \sum_{j \geq 0, g(p^j) \neq 0} \frac{f_k(p^j, t_0)}{\|p\|^j}, \end{aligned}$$

$$H_2(f_k) = \frac{1}{\Gamma(\gamma_0)} \sum_{\tau_0} e^{-i\tau_0 \ln |m|} \prod_{p \in P} \left(1 - \frac{(-1)^{\delta(p)}}{\|p\|} \right)^{\gamma_0} \\ \times \sum_{j \geq 0, g(p^j) \neq 0} \frac{(-1)^{j\delta(p)} f_k(p^j, \tau_0)}{\|p\|^j}.$$

Literatūra

- [1] J. Knopfmacher. Analytic Arithmetic of Algebraic Function Fields, *Lecture Notes in Pure and Applied Mathematics*, **50**, Dekker (1979).
- [2] K.-H. Indlekofer, E. Manstavičius, R. Warlimont. On a certain class of infinite products with an application to arithmetical semigroups, *Archiv der Math.*, **56**, 446–453 (1991).
- [3] E. Manstavičius, R. Skrabutėnas. Summation of the values of multiplicative functions on semigroups, *Lithuanian J. Math.*, **33**(3), 330–340 (1993) (Russian).
- [4] E. Manstavičius, R. Skrabutėnas. Local distributions of additive functions on arithmetical semigroups, *Preprint 95-11*, Vilnius University, Fac. of Mathematics (1995).
- [5] R. Skrabutėnas. On the distributions of values of multiplicative functions, *Lithuanian J. Math.*, **18**(2), 129–139 (1978) (Russian).
- [6] R. Skrabutėnas. Asymptotical expansions in the local limit theorem, *LMD XXXVIII konferencijos darbai*, Technika, Vilnius, 39–45 (1997).
- [7] R. Skrabutėnas. Local distributions of arithmetic functions on semigroups, in: *New Trends in Probability and Statistics*. TEV, Vilnius (VSP, Utrecht) (1997), pp. 363–370.
- [8] R. Skrabutėnas. Local limit theorems for multiplicative functions on semigroups, *LMD mokslo darbai*, II tomas, Technika, Vilnius, 61–68 (1998).

Local distributions of multiplicative functions

R. Skrabutėnas

In the present paper the local distribution laws of values of multiplicative arithmetic functions $g : G \rightarrow R$ defined on arithmetical semigroups G and belonging to the class $M(G)$ is considered. An asymptotical expansion for the main term in local limit theorem is obtained.